

I samsvar med forskriften (EC) nr. 1907/2006 (REACH), vedlegg II, som endret av forskriften (EU) nr. 453/2010

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

Utgitt dato 19.12.2007

Revisjonsdato 03.06.2014

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Spylervæske Krystallklar Sikt

Artikkelnr. 10481

Formel Formulert produkt.

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Produktgruppe Vindusspylervæske

Kjemikaliets bruksområde Spylervæske

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Etterfølgende bruker

Firmanavn NorKem AS

Besøksadresse Lagerveien 12B

Postadresse Postboks 77

Postnr. 4064

Poststed STAVANGER

Land NORGE

Telefon 51951830

Telefaks 51951831

E-post post@norkem.no

Hjemmeside http://www.norkem.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Giftinformasjon:22 59 13 00

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) Flam. Liq. 3; H226

No 1272/2008 [CLP/GHS] Eye Irrit. 2; H319

Stoffets/blandingens farlige egenskaper Brannfarlig væske og damp. Gir alvorlig øyeirritasjon.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Signalord

Advarsel

Faresetninger	H226 Brannfarlig væske og damp. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P233 Hold beholderen tett lukket.
Annen merkeinformasjon (CLP)	Innhold: Etanol Etylenglykol

2.3 Andre farer

PBT / vPvB	Dette produktet anses ikke for å være PBT eller vPvB.
Farebeskrivelse	Brannfarlig væske og damp. Gir alvorlig øyeirritasjon.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1. Stoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5 EC-nr.: 200-578-6 Registreringsnummer: 01-2119457610-43-xxxx	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319	10 - 30 %
Etylenglykol	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3 Indeksnr.: 603-027-00-1	Acute tox. 4; H302 STOT RE2; H373	0 - 1 %
Komponentkommentarer	For H- og R-setninger i klartekst, se avsnitt 16. Produktet er tilsatt denaturering. Produktet er tilsatt Nanopartikler. Flere komponenter inngår i produktet ,men er ikke merkepliktige.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Frisk luft og hvile. Ved behov gi åndedretsshjelp. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær. Skyll huden med mye vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Øyekontakt	Skyll med vann i minst 15 minutter. Kontakt lege ved fortsatt ubehag.
Svelging	Drikk et par glass melk eller vann. Om mer enn en ubetydelige mengde er svelget, kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	Innånding: Moderat irriterende.Symptomer på overeksponering kan være hodepine, svimmelhet, tretthet, kvalme og beruselse.
	Hudkontakt: Moderat irriterende.Avfetter huden. Kan gi sprekkdannelser og fare for eksem.Langvarig og gjentatt eksponering kan irritere huden og gi hudbetennelse (dermatitis).
	Øyekontakt: Moderat irriterende.Sprut og damp kan gi irritasjon og svie i øynene.
	Svelging: Hemming av sentralnervesystemet, noe som kan gi hodepine, svimmelhet, døsighet, koordineringsvansker, nedsatt reaksjonsevne, utydelig tale og bevisstløshet.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.
-------------------	---

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Passende brannslukningsmidler   Karbondioksid (CO₂), pulver, alkoholbestandig skum eller vann i spredt stråle.
Uegnete brannslukningsmidler   Vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer   BRANNFARLIG.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr   Brannslukkere må benytte røykdykkerutstyr.
Annen informasjon   Hvis det er mulig uten risiko flyttes beholderen fra brannstedet. Flammeutsatte beholdere kjøles ned med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell   Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.

6.1.1. For ikke-innsatspersonell

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell   Benytt verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.

6.1.2. For innsatspersonell

For innsatspersonell   Benytt verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø   Ved spill som medfører risiko for miljøskade kontaktes ansvarshavende innen kommunen.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring   Absorberes i sand, jord eller lignende. Forhindre utslipp i avløp. Observer risikoen for antennelse og eksplosjon. STORE SPILL: Kontakt brannvesenet. Ved større spill i vann/avløp kontakt vannverk eller renseanlegg.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger   Se avsnitt 8 og avsnitt 13.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering   Sørg for god ventilasjon. Mekanisk ventilasjon eller punktavsug kan behøves. Mulighet for øyenskylling. INGEN røyking, ild, gnister eller sveising. Forhindre gnistdannelse som følge av statisk elektrisitet. Unngå fritt fallende stråle. Bruk eksplosjonsbeskyttet utstyr.

Beskyttende tiltak

Råd om generell yrkeshygiene   Vask hendene før spising, toalettbesøk og røyking.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring   Lagres tørt, kjølig og i godt lukket emballasje. Lagres adskilt fra antennelseskilder - røyking forbudt. Dampene er tyngere enn luft og kan samles ved gulv og i rom med lav takhøyde. Lagringstemperaturen bør ikke overstige 30°C. Skal ikke utsettes for direkte sollys.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder   Ingen informasjon tilgjengelig.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5	8 t.: 500 ppm	2015
	EC-nr.: 200-578-6	8 t.: 950 mg/m3	
	Registreringsnummer: 01-2119457610-43-xxxx		
Etylenglykol	CAS-nr.: 107-21-1	8 t.: 25 ppm, HT	2011
	EC-nr.: 203-473-3		
	Indeksnr.: 603-027-00-1		

DNEL / PNEC fra komponenter

Komponent	Etanol
DNEL	Eksponeringsvei: Dermal Eksponeringsfrekvens: Langsiktig (gjentatt) Type effekt: Systemisk effekt Verdi: 343 mg/kgbd/day
DNEL	Eksponeringsvei: Innånding Eksponeringsfrekvens: Langsiktig (gjentatt) Type effekt: Systemisk effekt Verdi: 950mg/m3, 500ppm
PNEC	Eksponeringsvei: Jord Verdi: 0,63 mg/kgdw
PNEC	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 2,75 mg/l
Komponent	Etylenglykol
DNEL	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Dermal Type effekt: Systemisk effekt Verdi: 53 mg/kg
DNEL	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Innånding Type effekt: Systemisk effekt Verdi: 7mg/m3
DNEL	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Dermal Type effekt: Systemisk effekt Verdi: 106 mg/kg
DNEL	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Innånding Type effekt: Systemisk effekt Verdi: 35 mg/m3
PNEC	Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 199,5 mg/l
PNEC	Eksponeringsvei: Sediment Verdi: 20,9 mg/kg Merknader: Ferskvannssediment.
PNEC	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 1 mg/l Merknader: Sjøvann.
PNEC	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 10 mg/l Merknader: Ferskvann.

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Administrativ norm for eksponering skal overholdes, og faren for innånding av damper og sprøytetåke skal gjøres minst mulig. Det skal være effektivt

ventilasjon, og faren for innånding av damper og oljetåke skal gjøres minst mulig. Hygieniske forhold: Vask hendene før spising, drikking, røyking og toalettbesøk. Mulighet for øyeskylling og nøddusj skal finnes på arbeidsplassen.

Varselsskilt

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern

Ved utilstrekkelig ventilasjon brukes halv- eller helmaske med brunt filter (A) mot organiske løsningsmidler.

Håndvern

Håndvern

Materiale: Nitrilgummi
Hanskykkelse: 0,4 mm
Gjennombruddstid: >480 min.

Materiale: Fluorinert gummi
Hanskykkelse: 0,4 mm
Gjennombruddstid: >480 min

Håndbeskyttelse, kommentar

Velg hansker som beskytter mot kjemikalier med egenskaper som egner seg for konsentrasjonen og mengden av farlige stoffer på den spesifikke arbeidsplassen. Det anbefales å konsultere hanskeprodusenten for å avklare om de ovennevnte hanskene er kjemikaliebestandige nok.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern

Bruk CE-godkjente vernebriller med sideskjold eller ansiktsskjerm.

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern

Arbeidsklær og plastforkle.

Termisk fare

Termisk fare

Brannfarlig.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Farge	Grønn
Lukt	Karakteristisk
pH (handelsvare)	Verdi: 7-8
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	Verdi: = -16 °C
Flammepunkt	Verdi: 29 °C
	Testmetode: Closed Cup
Kommentarer, Damptrykk	Ikke bestemt.
Relativ tetthet	Verdi: ~ 900 kg/m ³
Løselighet i vann	Lett oppløselig.
Løselighet i fett	Blandbar
Kommentarer, Viskositet	Ikke bestemt.

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Stabil ved normale forhold.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabilt ved normale forhold.
------------	------------------------------

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Brannfarlig.
-------------------------------	--------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Kan reagere kraftig med oksidasjonsmidler, som f.eks. salpetersyre, vannstoffperoksid, permanganater, klorater mv.
-------------------------	--

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Brannfarlig/brennbart stoff.
----------------------------	------------------------------

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ved brann eller høy temperatur dannes: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Toksikologisk informasjon

LD50 oral	Kommentarer: Ikke kjent.
-----------	--------------------------

LD50 dermal	Kommentarer: Ikke kjent.
-------------	--------------------------

LC50 innånding	Kommentarer: Ikke kjent.
----------------	--------------------------

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	Etanol
-----------	--------

LD50 oral	Verdi: 6200 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
-----------	--

Komponent	Etylenglykol
LD50 oral	Verdi: 4000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: Denne (letteraturdata) avviker fra klassifiseringen som er foreskrevet av EU. (Leverandørs anmerkning).

LD50 dermal	Verdi: ~ 10600 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin
-------------	---

Luftveis- eller hudsensibilisering	Plasterprøve på frivillige forsøkspersoner viser ikke overfølsomhetsegenskaper.
------------------------------------	---

CMR effekter	Kjønncelle mutagenitet : Ikke mutagen i Ames-test.
--------------	--

Forsinket / Repeterende

Kroniske effekter	Gjentatt innånding av løsemiddeldamper over lengre tid kan gi varig hjerneskade (Løsemiddelskade).
-------------------	--

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk, fisk. Kommentar	Ikke kjent.
---------------------------------	-------------

Akutt akvatisk, fisk LcLo. Kommentar	Ikke kjent.
--------------------------------------	-------------

Akutt akvatisk, alge. Kommentar	Ikke kjent.
---------------------------------	-------------

Akutt akvatisk, alge. LCLo. Kommentar	Ikke kjent.
---------------------------------------	-------------

Akutt akvatisk, Daphnia, Kommentar	Ikke kjent.
------------------------------------	-------------

Akutt akvatisk, Daphnia, LCLo. Kommentar	Ikke kjent.
--	-------------

Akutt akvatisk, Daphnia, LCLo. Kommentar	Ikke kjent.
--	-------------

Akutt akvatisk, Daphnia, LCLo. Kommentar	Ikke kjent.
--	-------------

Akutt akvatisk, Daphnia, LCLo. Kommentar	Ikke kjent.
--	-------------

Akutt akvatisk, Daphnia, LCLo. Kommentar	Ikke kjent.
--	-------------

Toksikologiske data fra komponenter

Komponent	Etanol
-----------	--------

Akutt akvatisk, fisk	Verdi: 11000 mg/l
----------------------	-------------------

	Testmetode: LC50 Varighet: 96t
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi: 5400 mg/l Testmetode: EC50 Art: Dafnia Varighet: 48t
Persistens og nedbrytbarhet	Nedbrytbart.
Bioakkumulering	Bioakkumulerer ikke.
Resultat av PBT vurderingen på komponenten	Dette stoffet anses ikke for å være PBT.
vPvB vurderingsresultat	Dette stoffet anses ikke for å være vPvB.
Komponent	Etylenglykol
Akutt akvatisk, fisk	Verdi: 18500 mg/l Testmetode: LC50 Art: Oncorhynchus mykiss Varighet: 96 t
Akutt akvatisk, alge	Verdi: 6500-7500 mg/l Testmetode: EC50 Art: Pseudokirchneriella subcapitata Varighet: 96 t
Akutt akvatisk, Daphnia	Verdi: > 10000 mg/l Testmetode: EC50 Art: Daphnia Magna Varighet: 48 t
Annen økotoksikologisk informasjon om komponenten vedrørende alger	Bakterier. EC50. 10000mg/l (Pseudomonas putida; 16t).
Mobilitetsbeskrivelse	Mobilitetsbeskrivelse: Grunnvannforurensing er sannsynlig. Produktet er vannløselig.
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 56 % Testperiode: 28 t Testmetode: OECD 301 C
Biologisk oksygenforbruk (BOD)	Verdi: 1245 mg/g
Bioakkumulering	Bioakkumulerer ikke.
12.2. Persistens og nedbrytbarhet	
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er bionedbrytbart.
12.3. Bioakkumuleringsevne	
Bioakkumulasjonspotensial	Bioakkumulerer ikke.
12.4. Mobilitet i jord	
Mobilitet	Blandbar med vann.Fordamper hurtig fra vann- og jordoverflater.
12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering	
PBT vurderingsresultat	Produktet inneholder ingen PBT eller vPvB stoffer.
12.6. Andre skadevirkninger	
Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ingen kjente.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for farlig avfall.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 070704 andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter

NORSAS	7133
Annen informasjon	EAL-koden er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1993
RID	1993
IMDG	1993
ICAO/IATA	1993

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn Engelsk ADR/RID/ADN	UN1993 Brannfarlig væske N.O.S (Etylalkohol)
ADR	BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S. (Etanol)
RID	BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S.
IMDG	FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.
ICAO/IATA	FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	3
RID	3
IMDG	3
ICAO/IATA	3

14.4. Emballasjegruppe

ADR	III
RID	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

EmS	F-E, S-E
-----	----------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	For begrensede mengder, se LQ7 i ADR/RID.
------------------------------	---

ADR / RID - Annen informasjon

Tunnelbegrensningskode	D/E
Farenr.	30

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Deklarasjonsnr.	170215
Referanser (Lover/Forskrifter)	ADR/RID 2015 Forskrift om landtransport av farlig gods. Produktforskriften. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Fastsatt av Arbeidsdepartementet 6. desember 2011 nr. 1358 med siste endring juni 2015. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. REACH forskriften (No 1907/2006). CLP (No 1272/2008).
Kommentarer	Advarsel: Skal ikke brukes til fortæring, ulovlig bruk er straffbart.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er	Nei
-------------------------------------	-----

gjennomført

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

CLP klassifisering, kommentarer	Klassifisering utført på grunnlag av beregningsmetode.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Flam. Liq. 3; H226; Eye Irrit. 2; H319;
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H225 Meget brannfarlig væske og damp. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H302 Farlig ved svelging. H226 Brannfarlig væske og damp.
Brukte forkortelser og akronymer	Forkortelser og akronymer: PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig). vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	REVISJONSOVERSIKT: ----- 15.10.2009: Satt inn dekl.nr. Oppdatert pkt. 15. 15.04.2011: Oppdatert til Reach format annex II. Endring i sammensetning. 21.09.2012: Generell oppdatering av datablad. 03.06.2014: CLP klassifisering.
Versjon	4
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	NorKem AS